

با مادست لږ پښتو نديدي کانايدا، و لږ ووی جسته يدي و بښه ز، و ب
 ت و اوی متما نږي بڅي هږي بږي چا و کړدني کسان ديک.
 - - پار زگار نږيتي کان و بيرم ند کښه پښتستان کان: نږم
 گروپان بانگ و ازي گڼان و بږي ها تږليديدي کاني څښان دځن،
 و جيا و ازي بږي لږي کاني نږوان گڼان و ځک بښه مږيک بږي
 دابښکړدني کڼ لږ ناو کڼ مڼ گادا سږير دځن، نږم جگ لږ
 بږي چوون کڼ پښتستان کاني سږ قامگيري څښان و ځک پږي کي بښه تي بږي
 پاراستني نږمي کڼ مږيک تي. بښک لږم بزووتن و ان لږ سږ بښه مږي
 لږ کدان و ځي نږيني و نږ خلاقى دام زراون کڼ نږم مږ دږي پښتو ندي
 نږوان ژن و پږي بښه زتر دځن.
 - "Incel" (غازبي نږيرادي): نږم گروپ نږنگ
 ديارترين و مږ ترسيدارترين و تي ما نږ سفږ بږي. نږوان نږي نږم و تي
 پږي و دځن، کڼ سانځن، بږري پږي، کڼ بږي نږي نږي نږي نږي نږي
 سږکسي يان سږ زداري هږست بږي بږ زاري دځن و ژنان و کڼ مږ گڼا بږ گشتي
 بږرپرسيار دځن لږ شکسته کڼ يان. لږ سا نږي اږدوودا چږند هږرشى
 توندوتيزي و تاوان و ويداو کڼ ژنان و "پږي سږرک و توو کان لږ
 پښتو ندي کانايدا" بوون تږ نږما نږ. کڼ مږ کوزي کڼي سا ي (۲۰۱۴) ي
 ويلاي تي کاليفرني کڼ بوو هږي کوزراني شږش کڼ و برينداربووني
 (۱۴) کڼ سي ديک، يږک مين کوشتاري بږک مږي لږم جږي بوو کڼ لږ
 سا نږي دواتردا زنجير يږکي بږ دواي څږيدا هږنا. مانيفسته (۱۴۰)
 لا پږي کڼ لږ لږي تاوان بږي، (ئيليټ جږري) څږي و
 بږي و کراو تږو، بوو تږ بږي گڼ نام يږک کڼ تا نږستاش زږرک لږ
 گروپ کاني (نږسږل) و ځک بښه مږيک بږي عږ قيد کاني څږي يان پشتي
 پږد بږستن. لږ هږرشى سا ي (۲۰۱۸) لږ تږرنت (۱۱) کڼ س کوزرا و لږ
 سا ي (۲۰۲۱) لږ بږرنيان پږنج کڼ س گيان يان لږ دږستدا.
 پلاتفږرمي سږشال ميديا بږي و بوون و څږي نږم ناو کڼ نږسان
 دږکات، چونکږ نږلگږ ريتم کاني فږزاي نږليکترني پږي بږي بږراني و
 دږنت بږشداري ناو کڼ کڼ بږن و نږي جيا کاريي سيستماتيک بږي
 دږي ژنان لږ شږي ناو کڼ کي هږرش بږراني بږي څږي يږکي زږر زياتر
 لږ جاران دووبار بږي بږي. جږگاي سږرسو مان کڼ دږست و اږي
 "غازبي بږ نږيراد" بږي يږک مجار لږ سا نږي نږو دږکاندا لږ لږي
 ژن کڼ و داهږنرا، بږناوي (نالانا)، کڼ نږما نږي و سفکړدني نږي نږي
 تږنهي و بږي هاوسږرگيري کڼ سي څي بوو، ويستي فږزاي کي گشتگير و
 استگ يان بږي نږوگږي بيرو اږرووستي. لږ گڼ تږ پږي بووني کات
 دږژني څي خزاند ناو کڼ مږ کڼ و کرا بږشو نږکي يږک جار دوور لږ
 سږلام تي. نږستا، (نالانا) دږت دږژني کان "دږست و اږي يان لږ
 فاندنم".

سرنج اکشی گوتاری مانسفیر:

شای نی باس، پپر پد رانی مانسفیر ل بنک ی کی ک م م ای تی فراوان به هر م ندن ک ناتوانر ت پشتگوو بخرت، ب ملی نان شو نک و توویان ل ن و گ نجان و هر ز کاران ه ی، ل ز ر ک ل و اتانی جیهان، ل ن ویاندا و اتانی ژ ه اتی ناو است و ک ع راق و هر می کوردستان. ئ م ناوبانگی یان ل گ ی ئ نلایند و ز ر یارم تید ربوو ب دروستکردن و ک ک کردنی سامانی گ ور. ی ک ل کاریکر دیار کان ل م بوار دا ک س ک ب ناوی (ئ ندر تیت).

▪ ئ ندر تیت، پ شب ک کاری پ شووی ب رنام ی "برا گ ور" و خ ی ب شار زای ش وازی ژیان ناود بات و پا وانی پ شووی جیهانی (کیک ب کسینگ)، ئ ستا ی ک ک ل گ ور ترین کاریگر رانی مانسفیر س شیا ل میدیا. ل ناو استی س ای (۲۰۲۲) ئ م ئ ست ر ب ناوبانگ ب ریتانی-ئ مریکی ز ر ترین ب دواگ انی گوو گ ی ه بو ل جیهاندا. ل مانگی تشرینی ی ک م دا بوو ب موس مان، ئ م ش بوو ه ی دروستبوونی ج نجا ی کی ئ نلاین. ل (تیک ت) هاشتاگی (ئ ندر تیت) زیاتر ل (۱۰) ملیار بینینی ب د سته ناو. خا و نی چوار و نیو (۴.۵) ملین ف و و ری (تویت ر) و م ا پ و کی ه ی ل س ر بن مای ب شداریکردن، "زانک ی هاستلرز"، ک گوا ی زیاتر ل س د ه زار (۱۰۰،۰۰۰) خو نکاری ه ی، ئام ژگاری خ را د و م ندبوون و ئ نمای خ یارم تیدان پ شک ش د کات ک ل "۴۱ بند ماک ی ب پیاوان" دا هاتوو؛ ب نموون، "ه موو پیاو ک ئ ر ک کی پیر زی ه ی ئ ویش ک ج ست ی خ ی ب ب ه ز ترین ش و ی شک پ بدات".

▪ (تیت) ب ئ اشکرا د ت ک ئ و د ژ ژن، ژن "مو کی پیاوان" ل کاتی هاوس رگیردا، پ ویست ل م ا و ب م ن ت و و ژنان ل پیاوان ک مترن. ئ و و برا ک ی ب یاسا داواکراون ب ت م تی بازرگانیکردن ب م ر ف و د ستر ژیکردن س ریان، ب م ل گ ئ و شدا قازانج کی ز ری ل قید ی د ژ ژن ب ناوبانگ کانی ب د سته ناو.

▪ ز ری شو نک و توانی (تیت) س رنج اکشی ک ی ل و ن ی بزنس مانی س ر ک و تودا د بیند و، ک ب و ت ی خ ی پیاوسالاری و کاری جیددی و پشت ب خ ب ستن ب ر و پ ش د بات. هانیا ن د دات ل "نرماتیفی ت - النمطی" زگاریان ب ت و ک نتر ی ژیا نی خ یان ب ک ن. ئ وان (تیت) و ک ئ لگ ی ک و

بهرجست کردنی خون و ثاوات و خواست به هیواکانیان
دیبینن. واک (تیت) خی دت: "کشکی گورم هی،
لیستی ت ممبلی لوکسم هی، دتوانم ل ه ر شو نک بم و ت
بژیم، ژنکی بشوماریشم هی... من نمون یکی ناوازم".

(تیت) و هاوشوکانی مدللکی سرکوتنی به ناووک به
نوویک ل گنجانی پراو زخراو دخن نوو، که توون ل
نوونی دادپرواری ک ممبلی تی و جیاوازیید چینای تیید
برفراوان کان و بکاری و نائمنی، نوویک که هست دکن
ک ممبلی گا دستبرداریان بوو. خی واک دژ دام زراو (anti-
establishment) دخت نوو، لاینگرکی گوری س رکی
ئمریکا (دنا د تر مپ) و همای بانگش (دیعا یی)
بزووتنوی ماگا (MAGA) ی، چونک (تر مپ) ب مبی
گاندنوی پیاوسالاری دتات- نک "جر ن ر م تر ک ی"،
بکو "هژمونی به بریستی پیاو".

پیو ندی نوان مان سفیر و استی توندو:

ئوی که پیو ندی کی به هز ل نوان استوی توندو و
مان سفیردا هت بکت بکتوت نیی، بو پیدی هردوکیان
هاوبشن ل ناید لژیای پل بندی و باادستی گزک
بس ر گزکی دیکدا، گاننو به شوازم کن پ رست و
پارزگارکانی بن مای پیاوسالاری، دژای تیکردنی ماف و
نازادیی سیاسی و مدنی و کولتووریی کان، گزپ رستی
برامبر به کچبران و شک م ن دکردنی سروت و سامانی
تاک ک سی و باادستی مادی و جستی و ک ممبلی تی
تاک کان بر سر خ شگوزرانی گشتی ک ممبلی گا.

ئم ش پل نرسالاریی هاوت ریب ل گ س ره دانی و تی
سیاسی استوی کن پ رست و نیوفاشیستی ل س رانسری
جیهاندا، که ل دی یی ک می ئم سد یدا ل گشکانی
تی تاریکدا (dark web) دتیکرد به شک گرتن و ل سالی
(۲۰۱۴) دا به بزری گشی س—ند، هاوکات ل گ
ناماد کارییکانی ه بژاردنکانی ئمریکا که ل ئنجامدا
دنا د تر مپ به ی ک مجار ل سالی ۲۰۱۶ دا ه بژردرا، و
دواتر به دووبار ه بژاردنوی ترامپ ل نف ممبری
(۲۰۲۴) دا تینکی تازی پیا هاتو. ئو پیاوی که به
توانینی نرمی به ژنان ناسراو، و مژووی کی شرم زارکری
ل بهر برداری (ئیستغلالکردن) و سووکای تیپ کردنیان هی،
هروها به گزپ رستی ک ی برامبر به کچبران و به
سیاست به رژوازییکانی که دوژمنای تی چینی کرکار و ه موو

بە نموونە لێ عێراقدا ئێم بزووتنە وێ نە فەسەکی نوێ بە گوتاری پیاوسالاری و دژی ژنی بەخشیو، و هانی ئێ و کە نە پەرستی بە باوکسالار بە سەرچووانی داو کە پەگە ی ژنان نزم ئادەگرن، و بەنە ماوەی تەقلیدی شکەمەند دیکەن و ئیمتيازاتی کە مەبەیت و ئابووری لێ ژنان زۆت دیکەن. ئێم وێ نەند لێم دوا یانە دا بە هەموارکردنە وێ کە نە پەرستی یاسای باری کەسی ژمار (۱۸۸) ی سا (۱۹۵۹) گەشت.

بەچی ئێم شەش لێ دژی ژنان، ئێستا؟

سەرھەڵدانی مانەسەر دێتوانرێت لێ لایەنە کەدا، وێ کەاردانە وێ یەک بەرامبەر بە گەشەندنی بزووتنە وێ فەمینست و دێستکەوتەکانی لێ دێکەکانی ئابردوودا و نێگەرانی پیاوسالارەکان لێ لێدستدانی ئیمتيازاتەکانیان لێکبدرێت وێ. وێ وێ کە هەموو بزووتنە وێ یەک پەشکەوتنخواز و زەگاریخواز کاردانە وێ کە نە پەرستانە توندوتیژانە بە دوا دێت لێ لایەن ئێ و کەسانە وێ کە هەست دیکەن فەزاکەیان داگیردێت. ئێم یەکەجار نییە کە ئێمە شاهیدی سەرھەڵدانی کە نە پەرستی دێ بین وێ کەاردانە وێ یەک بەرامبەر بە دێستکەوتە پەشکەوتنخوازەکان. بە نموونە لێ هەشتاکانی سەدە ئابردوودا، لێ گەشە سەرھەڵدانی نیولیبەرالیزمدا، شاهیدی بووژانە وێ بەها نە ریتیەکانی خەزان و مەدەلی بەنە ماوەی پیاوسالاری بووین لێ سەر دێستی نوێنەرانی ئێم جەر سەرما یە دارییە، وێ مارگرت تاجەر، ئێ نەد یگان و ئێوانی دیکە، لێ پاشخانی گەشەکارێی کە مەبەیتەکان، بزووتنە وێکانی مافە مەدەنیەکان، مافی ژنان و مانگرتنە گەرێ کرێکاریەکانی ئێ و سەردەمدا.

بەبەم ئێمە هەموو مەسەلەکە نییە. ئێم شەش دژی ژنان جیا نییە لێ وێ گەرێ کە گەشەکارێ و مەملانە سیاسی و ئابووریەکان کە لێ جیهاندا وودەدەن. بەشکە لێ زنجیرێک هەرشێ بەرژواری بە سەر توێژ جیاوازەکانی سیستەم ئابووریەکە لێ لایەن ترمپ و سیستەمی سەرما یە داری بە گشتی نوێنەرانی تێ دێکەن. شانەشانی هەرش بە سەر پەنا بەران، بیانیەکان، هەموو ستەملەکرانەکان، و ئێوانە پەرستیان بە ئاسایشی کە مەبەیتە، تەندروستی گشتی، پەروردە گشتی و هەر خزمەتێکی دیکە گشتی هەبێ، چ لێ ناوخی و چ لێ دەر وێ ئێمەریکا، وودەدات.

مەعلوومە کە سەرما یە داری، هەر لێ سەر تە دامەزرانی وێ، تووشی قەرانی دەر یی بوو. لێ هەر قەرانی کەدا دێت

هنگامی نو به بدست‌های نانی قازانج بد زنت و و ه و هی ه نانی دی سه‌قامگیری به بازار بدات به دنیا کردن و و و به ره‌ن‌ران، ت نانت ئ‌گ‌ر به ماو ی‌کی کاتیش به. و یک د بین ل ئ‌ستادا ژیم به هی ش‌ش‌کانی و ناس‌قامگیری ک‌شوه‌وا و گرانی ت‌چووی ژیان و نای‌کسانیی‌کی به رفراوان تووشی چ‌ندین ق‌یرانی فر‌لای‌ن بو. ه‌رش‌کانی به سر ئ‌و گروپانی ک‌ ل‌ س‌ر و ئ‌ماژ‌مان پ‌دا، به‌ش‌ک ل‌و دنیایی به ژیم د‌ب‌خ‌ش‌ت. داخستنی سنوور‌کان به‌ووی پ‌نا به‌ران، زیندو و کردن و هی م‌فهووم‌کانی خ‌زانی ت‌قلیدی و پ‌پ‌و نانی ژنان به ناو ما و دوورخستند و یان ل‌ بازار ای کار، ل‌ لای‌ک پ‌رشوب‌اوی چینی کر‌کار مس‌گ‌ر د‌کات و ل‌وان‌ی ه‌ست‌کی ساخت (ت نانت ئ‌گ‌ر کاتیش به‌ت) به به‌رد‌ست‌وونی ه‌لی کار و ک‌مبوون‌و هی به‌کاری ل‌ لای‌کی دیک‌و درووست بکات.

د‌رئ‌نجام:

به به‌رژواری ناتوان‌ت به ئاسانی ئ‌م ج‌ر سیاست‌تان ج‌ب‌ج‌ بکات، م‌گ‌ر به به‌رگ‌کی ئایدی‌ل‌ژی بیان‌پ‌چ‌نت‌و ک‌ واقعی ناک‌کی‌کانی بشار‌نت‌و. د‌ب‌ت ئ‌و به به‌او کردن و ی ئ‌و بیر‌کان بکات ک‌ ه‌اواردن و ق و دووب‌ر‌کی ل‌ ن‌وان ج‌ماو‌ردا پ‌ر‌پ‌ د‌دن، ه‌تا‌کوو ئاسان‌کاری به ژ‌رد‌ست‌کردنیان بکات.

ئ‌م ماش‌ن فیکری به به‌رژواری ز‌ر گرنگ، به بردن پ‌ش‌و هی سیاست‌ت‌کانی و د‌ست‌به‌رکردنی د‌نگی کر‌کاران به ه‌ر ش‌و ی‌ک به‌ت. ملی‌نان د‌لار به ئ‌م خ‌رج د‌کات و ه‌موو میدیاکان به‌کارد‌ه‌نت، دام‌زراو هی بیرکردن‌و (Think Tank) و تو‌ژ‌ر و شیکار و ت‌نانت هون‌رم‌ند و نووس‌ر و شاعیر و ئ‌کت‌ر و ک‌مپانیا ز‌به‌لاح‌کانی فیلمی ه‌ی... ک‌ ه‌موویان ش‌و و ئ‌ژ و یک ئامراز‌کی پ‌وپاگ‌ند‌ کارد‌کن به پ‌ش‌ستنی سیاست‌ت‌کانی چینی د‌س‌ا‌تدار به ش‌و ی‌کی ورد و شارو، به م‌ب‌ستی چاندنی دووب‌ر‌کی ل‌ ن‌وان کر‌کاران و ق‌ناعت‌پ‌کردنیان ک‌ سیاست‌ت‌کانیان ل‌ به‌رژ‌و‌ندی کر‌کاران‌دای.

ل‌ ن‌وان گ‌ا‌ت‌پ‌کردن (ت نانت ئ‌گ‌ر به ناوی سوعب‌ت‌کی ناسکیش به‌ت) و ئیهان و ک‌م‌نتی ن‌خوازراو و ه‌راسا نکردن و توندوتیژیدا، ک‌ ت‌نانت ئ‌نگ‌ بگات به کوشتنیش، خ‌ت‌کی جیاک‌ر‌و نیی. ز‌ر گرنگ ک‌ گرنگی به به‌او بوون‌و هی ئ‌م

دياردانې بدرت و ځنگري بکړت له وې گڼجان (و ژمارېک له ژنانيش) بکړونې ژر کارېگړي ئم بيرک دواړمنکاريانې دژي ژنان، کچېران، يان گروپ هژارکان.. ئم بيرکان هېندک جار له شوې گاڼې يان نوکت، يان له شوې بيرکې کڼې پړست به تامکې زانستې، بېام به ناوېککې ژهر اوې و شرم زارکړ، دېرېنيان لېدکړت، ئمانچ لېيان، ئامادکړدنې خېکې به قبوېکړدنې ئو بيرکې کڼې پړستانې کې سياسې تکاني سيستمې سړمايې داري لېسړي بنيات نراوې و نا زاييکاني ئوان بېوېننېوې. جووېانې وې مانېسفېر و دژژني کې ئستا بېاوې، بېشکې لېم ماشېنې فېکرييې کې دووچار ځگې به هېبژاردنې ترېمې خېشکړد و بېشکې لې سړهېداني فراوانتري استېوې توندېوېکان لېسړ ئاستي جيهان.

۲۰۲۵-۵-۱۲

شيرين عېدوېا